LÖG

um tekjustofna sveitarfélaga.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

I. KAFLI
Almenn ákvæði.

1. gr.

Tekjustofnar sveitarfélaga eru þessir:

a. Fasteignaskattur.
b. Framlög úr Jöfnunarsjóði.
c. Útsvör.
d. Aðstöðugjöld.

Fer um tekjustofna þessa samkvæmt því, er lög þessi ákveða.

2. gr.

Auk tekna samkvæmt 1. gr. hafa sveitarfélög tekjur af eignum sínum, eigin atvinnurekstri og stofnunum, sem reknar eru í almenningsþágu, svo sem vatnsveitum, rafmagnsveitum, hitaveitum o. fl., enn fremur ýmsar aðrar tekjur, svo sem leyfisgjöld o. fl., allt eftir því, sem lög og reglugerðir mæla fyrir um.

II. KAFLI
Um fasteignaskatt.

3. gr.

Á allar fasteignir, sem metnar eru í fasteignamati, sbr. þó 5. gr., skal árlega leggja skatt til sveitarfélags, þar sem fasteign er.

Skattur þessi skal miðaður við fasteignamat og vera svo sem hér segir:

a. ½% af fasteignamati íbúða og íbúðarhúsa ásamt lóðarréttindum, erfðafestulanda og jarðeigna, sem ekki eru nytjaðar til annars en landbúnaðar, útihúsa og mannvirkja á bújörðum, sem tengd eru landbúnaði.
b. 1% af öllum öðrum fasteignum, sem metnar eru í fasteignamati.

Heimilt er sveitarstjórn að innheimta álag á fasteignaskatt samkvæmt öðrum hvorum eða báðum stafliðum 2. málsgreinar þessarar greinar. Álag má ekki hærra vera en 50% og þarf ekki að vera jafnhátt samkvæmt báðum stafliðum.

Auk þess skatts, sem um ræðir í 2. og 3. mgr. þessarar greinar, er sveitarstjórn heimilt að leggja skatt á hlunnindi, sem eru í eign utansveitarmanna, sem nemur 4% af virðingarverði þeirra.

4. gr.

Sveitarstjórn annast álagningu og innheimtu skattsins, sem reiknast af heilum þúsundum matsverðs, og skal sleppa því, sem umfram er.

Eigandi greiðir skattinn, nema um leigujarðir, leigulóðir eða önnur samningsbundin jarðarafnot sé að ræða. Þá greiðist skatturinn af ábúanda eða notanda.

Nú verður ágreiningur um gjaldskyldu eða gjaldstofn, og sker þá yfirfasteignamatsnefnd ríkisins úr. Úrskurði nefndarinnar má skjóta til dómstólanna.

Gjalddagi skattsins er 15. janúar, en heimilt er sveitarstjórn að ákveða, að skatturinn greiðist að hálfu þá og að hálfu síðar á árinu.

5. gr.

Undanþegin fasteignaskatti eru sjúkrahús, kirkjur, skólar, íþróttahús, endurhæfingarstöðvar, barnaheimili, orlofsheimili launþegasamtaka, félagsheimili og samkomuhús, sem ekki eru rekin í ágóðaskyni, öryrkja- og elliheimili og heilsuhæli, þó ekki húsnæði slíkra stofnana, sem notað er til atvinnurekstrar, bókasöfn og önnur safnhús, svo og hús annarra ríkja, að svo miklu leyti sem þau eru notuð af sendimönnum þeirra í milliríkjaerindum. Sama gildir um lóðir slíkra húsa.

Nú eru hús þau, sem um ræðir í 1. mgr. þessarar greinar, jafnframt notuð til annars en að framan greinir, svo sem til íbúðar fyrir aðra en húsverði, og greiðist skatturinn þá hlutfallslega miðað við slík afnot.

Heimilt er sveitarstjórn að lækka eða fella niður fasteignaskatt, sem efnalitlum elli- og örorkulífeyrisþegum er gert að greiða. Sama gildir um slíka lífeyrisþega, sem ekki hafa verulegar tekjur umfram elli- og örorkulífeyri.

Heimilt er sveitarstjórn að undanþiggja nýjar íbúðir og íbúðarhús ásamt lóðarréttindum fasteignaskatti í allt að tvö ár, eftir að afnot hefjast.

6. gr.

Nú er afnotum fasteignar, sem metin er sem ein heild, þann veg háttað, að greiða ber fasteignaskatt af henni samkvæmt báðum gjaldflokkum 2. mgr. 3. gr., og skulu þá þeir, sem annast mat nýbygginga og endurbóta fasteigna, ákveða hlutfallslega skiptingu matsverðs slíkra eigna eftir afnotum.

7. gr.

Fasteignaskattinum fylgir lögveð í fasteign þeirri, sem hann er lagður á, og skal ásamt dráttarvöxtum í 2 ár frá gjalddaga ganga fyrir öllum öðrum veðkröfum, er á eigninni hvíla. Ef hús brennur, eftir að skatturinn er fallinn í gjalddaga, er sami forgangsréttur fyrir honum í brunabótafjárhæð hússins.

III. KAFLI
Um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga.

8. gr.

Hlutverk Jöfnunarsjóðs er:

a. Að greiða framlag til sveitarfélaganna samkvæmt ákvæðum þessa kafla.
b. Að greiða úr sérstökum fjárhagserfiðleikum sveitarfélaga, samkvæmt ákvæðum sveitarstjórnarlaga.
c. Að leggja út greiðslur þær milli sveitarfélaga, sem ríkissjóður ber ábyrgð á samkvæmt framfærslulögum, þar til þær hafa verið endurgreiddar af því sveitarfélagi, sem þær voru inntar af hendi fyrir.
d. Að greiða aukaframlag, sbr. 15. gr.
e. Að greiða fólksfækkunarframlag, sbr. 16. gr.
f. Að greiða 1% af tekjum sjóðsins til Sambands íslenzkra sveitarfélaga og 1% til landshlutasamtaka sveitarfélaga, sem skiptist jafnt á milli þeirra.

g. Að greiða árlega 15 milljónir króna til Lánasjóðs sveitarfélaga, sbr. lög nr. 35/1966.
h. Að greiða útgjöld samkvæmt lögum nr. 54 6. apríl 1971, um Innheimtustofnun sveitarfélaga.

9. gr.

Tekjur Jöfnunarsjóðs eru þessar:
a. Framlag úr ríkissjóði, sem nemur 8% af söluskatti þeim, sem innheimtur er í ríkissjóð skv. lögum nr. 10/1960, um söluskatt, svo og 5% af verðtollstekjum ríkissjóðs, samkvæmt lögum nr. 1/1970, um tollskrá o. fl.
Framlagið greiðist Jöfnunarsjóði ársfjórðungslega eftir á.
b. Landsútsvör samkvæmt 10.—12. gr. laga þessara.

10. gr.

Landsútsvör greiða:
a. Áfengis- og tóbaksverzlun ríkisins og Sölunefnd varnarliðseigna.
b. Áburðarverksmiðjan og Sementsverksmiðja ríkisins.
c. Síldarverksmiðjur ríkisins, Landssmiðjan og Ríkisprentsmiðjan Gutenberg.
d. Olíufélög, sem flytja inn olíur, olíuvörur og annast sölu þeirra og dreifingu innanlands.
e. Bankar.

11. gr.

Fjárhæð landsútsvara skal vera sem hér segir:
a. 5% af hagnaði ríkisfyrirtækja, samkvæmt 10. gr. a.
b. 2% af heildarsölu stofnana þeirra, sem um getur í 10. gr. b.
c. 10% af tekjum stofnana þeirra, sem um ræðir í 10. gr. c, sbr. 23. gr. laga þessara.
d. 1⅓% af heildarsölu olíufélaga, sbr. 10. gr. d.
e. 1% af mismun heildarútlánsvaxta og heildarinnlánsvaxta banka, sbr. 10. gr. e.

12. gr.

Skattstjórinn í Reykjavík annast álagningu landsútsvara samkv. 10.—11. gr.
Félagsmálaráðuneytið innheimtir landsútsvörin, samkv. gjaldskrá, sem skattstjórinn í Reykjavík lætur ráðuneytinu í té.

13. gr.

Tekjur Jöfnunarsjóðs, sbr. 9. gr., að frádregnum útgjöldum samkvæmt staflíðum b og d—h í 8. gr., koma til úthlutunar til sveitarfélaganna samkvæmt ákvæðum þessarar greinar.
Fjórðungur landsútsvara, sem til falla í hverju sveitarfélagi, skal koma í hlut þess, sbr. þó 3. mgr. þessarar greinar. Öðru úthlutunarfé skal skipt á milli sveitarfélaganna í réttu hlutfalli við íbúatölu hvers sveitarfélags hinn 1. desember árið á undan, þó þannig, að ekkert sveitarfélag fái hærra framlag en nemi 60% af samanlögðum fasteignasköttum og útsvörum gjaldársins, sbr. þó 8. gr. d.
Landsútsvar samkvæmt 11. gr. e rennur óskipt í Jöfnunarsjóð.

14. gr.

Framlag Jöfnunarsjóðs til sveitarfélaganna samkvæmt 13. gr. skal greitt þrisvar sinnum á ári, fyrir 30. apríl, 30. september og 31. desember.
Nú kemst sveitarfélag eftir setningu laga þessara í vanskil með greiðslur vegna veittra ríkisábyrgða, og er ráðuneytinu þá heimilt að inna slíkar greiðslur af hendi af framlagi til sveitarfélagsins, eftir því sem til vinnst.

15. gr.

Aukaframlag skal greiða til þeirra sveitarfélaga, sem að dómi félagsmálaráðuneytisins skortir tekjur til greiðslu lögboðinna gjalda eða óhjákvæmilegra útgjalda, enda hafi þau lagt á fullt útsvar samkv. 25. gr. Heimilt er ráðuneytinu að krefjast þess, að þau sveitarfélög, sem slíkrar aðstoðar njóta, innheimti fasteignaskatt með álagi samkv. 3. mgr. 3. gr.

Félagsmálaráðuneytið skal hlutast til um ýtarlega athugun á fjárreiðum og álagningarreglum sveitarfélags, sem þarfnast aukaframlags.

Slíkt aukaframlag skal eigi veita fyrr en að lokinni athugun og eftir að teknar hafa verið til greina þær aðfinnslur, sem athugunin hefur gefið tilefni til.

Um greiðslu aukaframlags gildir ákvæði 2. mgr. 14. gr.

Til þess að mæta útgjöldum samkvæmt grein þessari eru vaxtatekjur sjóðsins og fé það, sem ekki kemur til úthlutunar vegna ákvæðisins um 60% hámarkið, sbr. 2. mgr. 13. gr. Auk þess skal draga frá úthlutunarfé, sbr. 1. mgr. 13. gr., 5% af tekjum Jöfnunarsjóðs í þessu skyni.

16. gr.

Nú hefur fólksfækkun orðið í sveitarfélagi næstliðið ár, og skal þá viðkomandi sveitarfélag fá sérstakt aukaframlag úr Jöfnunarsjóði, sbr. e-lið 8. gr., enda sendi sveitarstjórn sjóðnum kröfu um það fyrir 15. júlí ár hvert. Framlagið skal vera meðalútsvar á íbúa í landinu í heild næstliðið ár margfaldað með íbúafækkunartölunni.

17. gr.

Félagsmálaráðherra hefur á hendi yfirstjórn Jöfnunarsjóðs. Skal sjóðurinn vera í vörzlu félagsmálaráðuneytisins, sem annast bókhald hans, úthlutun framlaga, greiðslur samkv. 8. gr., svo og afgreiðslur á vegum sjóðsins.

18. gr.

Fé sjóðsins skal ávaxtað í tryggri lánsstofnun.

19. gr.

Árlega skal semja reikning Jöfnunarsjóðs, sem endurskoðaður skal af ríkisendurskoðuninni.

Ársreikningar sjóðsins skulu birtir í B-deild Stjórnartíðinda.

20. gr.

Félagsmálaráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um starfsemi sjóðsins, þar á meðal um álagningu, áfrýjun úrskurða, gjalddaga og innheimtu landsútsvara, samkv. 9.—12. gr.

IV. KAFLI
Um útsvör.

21. gr.

Hver maður skal greiða útsvar til þess sveitarfélags, sem hann átti lögheimili í næstliðinn 1. desember samkvæmt þjóðskrá, eftir því sem nánar er ákveðið í lögum þessum.

22. gr.

Útsvarsskyldir eru þeir, sem um ræðir í 1.—4. gr., sbr. 6. gr. laga nr. 68 15. júní 1971, um tekjuskatt og eignarskatt, sbr. og lög nr. 22 9. marz 1956, um skatt- og útsvarsgreiðslur útlendinga, gjaldenda, sem eru á förum úr landi o. fl.

23. gr.

Útsvar skal leggja á tekjur þær, sem taldar eru í 7. gr. laga nr. 68 15. júní 1971, um tekjuskatt og eignarskatt, sbr. þó 10. gr. þeirra laga.

Frá tekjum þessum skal draga gjöld þau, sem talin eru í 11. gr. A-lið, B-lið 1. mgr. og C-lið, sbr. 15. gr. laga nr. 68/1971, hjá þeim, sem atvinnu reka eða sjálfstæða starfsemi í eigin nafni, þó ekki útleigu íbúðarhúsnæðis. Frádráttur skal þó aldrei hærri vera hjá gjaldanda en tekjur hans af atvinnurekstri og starfsemi. Enn fremur skal draga frá tekjum eigin húsaleigu og skyldusparnað, sbr. 11. gr. laga nr. 30/1970.

Hafi gjaldandi tekjur af eignum, án þess að talið verði, að um atvinnurekstur sé að ræða, þar með talin útleiga íbúðarhúsnæðis, skal draga frá tekjum af þeim bein útgjöld þeirra vegna, þó ekki vaxtagjöld.

Nú vinnur einstaklingur eða hjón, annað hvort eða bæði, eða ófjárráða börn þessara aðila, við eigin atvinnurekstur eða sjálfstæða starfsemi, og er þá sveitarstjórn heimilt, er sérstaklega stendur á, að ákveða, að tekjur slíkra aðila til útsvars verði ákveðnar eftir því, sem ætla má, að laun þessara aðila, miðað við vinnuframlag þeirra, hefðu orðið, ef þeir hefðu unnið starfið í þágu annars aðila.

Ráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um framkvæmd þessarar greinar.

24. gr.

Skattstjórar annast álagningu útsvara, nema sveitarstjórn hafi ákveðið að annast sjálf álagninguna eða falið sérstakri nefnd að gera það, sbr. 4. mgr. 28. gr.

Ákvæði V.—VIII. kafla laga nr. 68/1971 gilda, eftir því sem við á, um útsvör, nema öðruvísi sé ákveðið í lögum þessum.

25. gr.

Útsvar skal vera ákveðinn hundraðshluti af tekjum næstliðins almanaksárs, sbr. 23. gr., sem þó má ekki hærri vera en 10%, og skal sami hundraðshluti lagður á alla gjaldendur í hverju sveitarfélagi.

Í sambandi við samningu fjárhagsáætlunar fyrir næsta almanaksár ákveður sveitarstjórn, hver hundraðshluti verði lagður á tekjur gjaldenda á því ári, og tilkynnir skattstjóra um ákvörðun sína.

Nú hrökkva útsvör samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar ekki fyrir áætluðum útgjöldum, og er þá sveitarstjórn heimilt að hækka þau um 10% að fengnu samþykki ráðherra.

26. gr.

Útsvar samkvæmt 25. gr. hjá hjónum og einstæðum foreldrum, sem hafa fyrir heimili að sjá, skal lækka um 7 000 kr. og útsvar einstaklinga um 5 000 kr. Fyrir hvert barn innan 16 ára, sem gjaldandi hefur á framfæri sínu, skal lækka útsvar hans um 1 000 kr. Hafi gjaldandi fleiri en þrjú börn innan 16 ára á framfæri sínu, skal enn fremur lækka útsvar hans um 2 000 kr. fyrir hvert barn umfram þrjú.

Fella skal niður útsvör, sem eru 1 000 kr. og lægri.

Útsvar skal á lagt í heilum hundruðum króna, þannig að lægri fjárhæð en 100 krónum skal sleppt.

27. gr.

Heimilt er sveitarstjórn að lækka útsvar gjaldanda:

a. sem nýtur bóta samkvæmt II. kafla laga nr. 67 20. apríl 1971;
b. sem stundar nám í skóla sex mánuði eða lengur á ári;
c. af ástæðum, sem upp eru taldar í 1.—4. tölulið 52. gr. laga nr. 68/1971.

28. gr.

Skattstjóri skal hafa samráð við hlutaðeigandi sveitarstjórn við rannsókn og úrskurðun framtala til útsvarsálagningar. Sama gildir um áætlun tekna þeirra, sem ekki hafa skilað framtali innan lögboðins frests.

Sveitarstjórn ákveður, hvernig beita skuli ákvæðum 27. gr. um lækkun útsvara, og tilkynnir skattstjóra þar um, áður en hann leggur útsvörin á.

Skattstjóri eða umboðsmaður hans skal veita sveitarstjórnum aðgang að skattframtölum.

Sveitarstjórn getur falið einum eða fleiri mönnum að annast störf þau, sem um ræðir í grein þessari.

Þeim, sem annast störf þessi, er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um opinbera starfsmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá því, er þeir komast að í störfum sínum og varðar hagi gjaldþegna.

Skattstjóri semur skrá um útsvör í hverju sveitarfélagi í skattumdæmi sínu, þegar hann hefur lokið álagningu útsvaranna. Skrá þessa skal hann síðan senda hlutaðeigandi sveitarstjórn eigi síðar en 20. júní ár hvert. Sveitarstjórn annast innheimtu útsvara.

29. gr.

Gjalddagar útsvara skulu vera tveir. Annan helming útsvara skal greiða fyrir 15. júlí, en hinn helminginn fyrir 15. október.

Sveitarstjórn getur þó ákveðið aðra gjalddaga á útsvörum eftir þessum reglum:

a. Með fimm jöfnum greiðslum, er falla í gjalddaga 1. febrúar, 1. marz, 1. apríl, 1. maí og 1. júní, má innheimta til greiðslu upp í útsvar yfirstandandi árs hjá hverjum gjaldanda fjárhæð, jafnháa allt að helmingi þess útsvars, sem honum bar að greiða næstliðið ár. Sveitarstjórn setur nánari reglur um þessar greiðslur fyrir 15. janúar ár hvert og auglýsir þær á þann hátt, er venjulegt er um almennar auglýsingar á hverjum stað. — Nú hafa tekjur gjaldanda á útsvarsárinu verið lægri en á næsta ári áður, svo að nemi 30% eða þar yfir, eða ástæður hans versnað með öðrum hætti svo mjög, að vænta megi þess, að mun lægra útsvar verði lagt á hann en árið áður, og getur hann þá krafizt lækkunar á útsvarsgreiðslum samkvæmt þessum staflið. Sveitarstjórn eða nefnd, sbr. 4. mgr. 28. gr., ákveður lækkunina. Nú verður ljóst, þegar álagningu útsvara lýkur, að gjaldandi hefur þegar greitt meira en álagt útsvar, og skal þá endurgreiða það, sem ofgreitt var, ásamt ½% vöxtum fyrir hvern mánuð eða hluta úr mánuði, sem féð var í vörzlu sveitarsjóðs.

b. Álagt útsvar að frádregnu því, sem greiða ber samkvæmt a-lið, ber gjaldanda að greiða með allt að fimm jöfnum greiðslum á tímabilinu frá 1. ágúst til 1. desember eftir ákvörðun sveitarstjórnar, 1. ágúst, 1. sept., 1. okt., 1. nóv. og 1. des.

c. Allar greiðslur samkvæmt þessari grein skulu inntar af höndum í heilum tug króna, eftir ákvörðun sveitarstjórnar.

d. Vangreiðsla á útsvarshluta samkvæmt þessari grein veldur því, að allt útsvar gjaldandans á gjaldárinu fellur í eindaga 15 dögum eftir gjalddagann, þó ekki fyrr en 15. næsta mánaðar, eftir að álagningu er lokið.

30. gr.

a. Kaupgreiðendur ábyrgjast, að útsvarsgjaldendur, sem þeir greiða kaup, standi skil á útsvari sínu, álögðu á gjaldárinu, á gjalddögum, sem ákveðnir verða samkvæmt 29. gr., eða þegar kaup fellur til útborgunar eftir gjalddaga, og er kaupgreiðanda rétt og skylt að halda eftir af kaupinu til útsvarsgreiðslunnar, enda hafi áður komið fram krafa frá sveitarstjórn til kaupgreiðanda um, að hann haldi eftir af kaupinu fyrir útsvarsgreiðslunni.

b. Vilji sveitarstjórn haga innheimtunni á þann veg, sem segir í a-lið, skal hún senda hverjum kaupgreiðanda í tæka tíð tilkynningu um útsvör þeirra gjaldenda, sem kaupgreiðandi hefur í þjónustu sinni og ætlazt er til, að kaupgreiðandi greiði, og senda jafnframt þríritaða kvittanaeyðublaðabók, er sýni glöggt, að um útsvarsgreiðslur sé að ræða. Skal kaupgreiðandi láta útsvarsgreiðanda í té slíka kvittun í hvert sinn, er hann greiðir upp í útsvar sitt. Samriti af kvittuninni ber kaupgreiðanda að skila, um leið og hann afhendir útsvarsgreiðsluna til sveitarsjóðs.

c. Orðið kaup tekur til hvers konar kaups, launa, aflahlutar eða annarrar þóknunar, þ. á m. eftirlauna, hvort sem greitt er samkvæmt vinnusamningi, ákvæðisvinnusamningi eða öðrum samningum eða ákvörðunum.

d. Kaupgreiðandi telst sérhver sá, sem innir framangreindar greiðslur af hendi, hvort heldur fyrir sjálfan sig eða aðra, þ. á m. kaupgreiðslustöðvar. Taki hlutarmaður aflahlut sinn og selji öðrum, telst kaupandinn kaupgreiðandi.

e. Sveitarstjórn getur og gert kröfu um, að kaupgreiðendur haldi eftir af kaupi kaupþega til greiðslu á eldri útsvarsskuldum ásamt dráttarvöxtum og kostnaði.

f. Til lúkningar greiðslum samkvæmt e-lið skal þó ekki haldið eftir meira en ⅕ hluta af því kaupi, sem til útborgunar á að koma hverju sinni, hjá útsvarsgjaldanda, sem á fyrir heimili að sjá, en ella ⅓. Ekki má krefja útsvarshluta af manni samkvæmt e- og f-liðum, ef kaup hans fullnægir ekki brýnustu lífsþörfum hans, að dómi framfærslunefndar.

g. Allir kaupgreiðendur skulu, þegar sveitarstjórn krefst þess, skyldir til að láta henni í té skýrslu, munnlega eða skriflega, eftir því sem sveitarstjórn óskar, um nöfn starfsmanna, sem taka kaup hjá þeim, stöðu þeirra, fæðingardag og ár, heimilisfang, launakjör, upphæð kaups, hvernig kaup er greitt, gjalddaga og önnur atriði, sem sveitarstjórn óskar að fá vitneskju um vegna innheimtu útsvara af kaupi. Sveitarstjórn getur krafið um framangreindar skýrslur með munnlegri kröfu eða skriflegri svo og með almennri auglýsingu, og setur sveitarstjórn kaupgreiðendum frest til að skila skýrslum.

h. Allir, sem hafa með höndum atvinnurekstur með aðkeyptu vinnuafli verkafólks, skulu að kröfu sveitarstjórnar skyldir til að senda henni kaupskrár sínar eða afrit af þeim það snemma, að unnt sé að gera kröfu um útsvarsgreiðslur þeirra, er við kaupi eiga að taka, áður en til útborgunar kemur.

i. Kaupgreiðandi, sem skyldur er að halda eftir af kaupi samkvæmt því, er í grein þessari segir, skal við hverja útborgun, þar með taldar hvers konar greiðslur upp í kaup, draga af kaupi útsvarsgjaldanda fjárhæð, er nægir, til greiðslu samkvæmt a-lið og heimilt að draga af kaupi samkvæmt e- og f-liðum, svo og 10% af kaupi daglaunafólks, þó ekki af lægri kaupupphæð en 1000 krónum, og skila sveitarstjórn því, sem þannig er haldið eftir, innan tveggja virkra daga frá útborgunardegi, og er sú greiðsla bindandi fyrir útsvarsgjaldandann. Nú er kaup greitt að einhverju leyti í öðru en peningum, svo sem með fæði, húsnæði eða öðrum hlunnindum, og skulu þá þessi hlunnindi talin með kaupgreiðslu á því verði, sem þau eru almennt metin til skatts á hverjum stað.

j. Nú hættir útsvarsgjaldandi að taka kaup hjá kaupgreiðanda, er krafinn hefur verið um greiðslu upp í útsvar hans, áður en umkrafin útsvarsskuld er að fullu greidd, og skal kaupgreiðandi þá tafarlaust tilkynna sveitarstjórn brottför útsvarsgreiðanda.

k. Útsvarsgjaldandi og kaupgreiðandi mega ekki slíta vinnusamningi fyrir það eitt, að krafizt hefur verið útsvarsgreiðslu af kaupi gjaldanda.

l. Ef kaupgreiðandi:
1. vanrækir að láta sveitarstjórn í té umkrafðar skýrslur og upplýsingar um útsvarsgjaldendur innan tiltekins frests,
2. greiðir útsvarsgjaldanda kaup án þess að halda eftir þeirri fjárhæð, sem skylt er samkvæmt þessari grein,
3. skilar eigi til sveitarstjórnar eða umboðsmanna hennar, svo sem hér segir í i- og j-liðum,
4. tilkynnir ekki brottför útsvarsgreiðanda, svo sem segir í j-lið,

þá ábyrgist hann sem geymslufé þá fjárhæð, sem var haldið eftir hjá útsvarsgjaldanda upp í skuld hans, en sem eigin útsvarsskuld það, sem halda hefði mátt eftir, ef kaupgreiðandi hefði ekki vanrækt skyldur þær, sem honum bar að rækja samkvæmt þessari grein. Má gera lögtak hjá kaupgreiðanda til tryggingar þessum skuldum eftir sömu reglum og gera hefði mátt lögtak hjá útsvarsgjaldanda sjálfum.

m. Sveitarstjórn getur ekki krafið gjaldanda um þá fjárhæð, sem kaupgreiðandi hefur haldið eftir af launum hans til greiðslu útsvars, þó að kaupgreiðandi hafi ekki staðið skil á greiðslunni til sveitarsjóðs. Krafa sveitarsjóðs í þrotabú kaupgreiðanda vegna slíkra greiðslna skal vera forgangskrafa og í skuldaröð með þeim kröfum, sem nefndar eru í a-lið 83. gr. laga nr. 3/1878, um skipti á dánarbúum og félagsbúum o. fl. Útsvarsgjaldandi, sem ofgreitt hefur útsvar til kaupgreiðanda samkvæmt þessari grein, á rétt á endurgreiðslu beint úr sveitarsjóði, hvort sem kaupgreiðandi hefur greitt sveitarsjóðnum útsvarið eða ekki.

n. Sveitarstjórn setur nánari reglur um innheimtu útsvara eftir þessari grein.

31. gr.

Á sama hátt og með sömu viðurlögum og í 30. gr. segir getur sveitarstjórn eða innheimtumaður, er hún setur fyrir sig, krafizt útsvarsgreiðslu af kaupi gjaldþegns hjá kaupgreiðanda í öðru sveitarfélagi svo og skýrslna um starfsmenn, sbr. g- og h-liði, þó ekki með almennri auglýsingu.

32. gr.

Hjón bera ábyrgð á útsvarsgreiðslu hvors annars, enda búi þau saman, þegar álagning fer fram.

33. gr.

Sama rétt og gjaldendur hafa til þess að kæra út af útsvari til skattstjóra og áfrýja úrskurðum til ríkisskattanefndar hafa og sveitarstjórnir, sem hlut eiga að máli.

34. gr.

Nú þykir sýnt, að innheimtar tekjur hrökkvi ekki til greiðslu gjalda á reikningsárinu, og getur þá sveitarstjórn ákveðið hækkun álagðra útsvara, sem svarar því, sem á vantar, þannig að öll útsvör verði hækkuð eftir ákveðnu hundraðshlutfalli.

Álögð útsvör, að viðbættri hækkun, mega ekki hærri vera en fyrir er mælt í 25. gr.

35. gr.

Nú ákveður sveitarstjórn að nota heimild í 34. gr. um hækkun útsvara, og skal hún þá auglýsa þá ákvörðun sína í blöðum á staðnum eða með öðrum hætti. Viðbótargjöld þessi falla í gjalddaga viku eftir birtingu auglýsingarinnar.

V. KAFLI
Um aðstöðugjald.

36. gr.

Heimilt er sveitarstjórnum að innheimta aðstöðugjald í sveitarsjóð hjá atvinnurekendum og öðrum þeim, sem sjálfstæða atvinnu hafa í sveitarfélaginu, samkvæmt ákvæðum þessa kafla.

Undanþegnir aðstöðugjaldi eru þeir, sem um ræðir í 6. gr. laga nr. 68/1971, svo og skólar, barnahæli, sjúkrahús, elliheimili, orkuver til almenningsþarfa, sláturhús, mjólkurbú og olíufélög, sem greiða landsútsvar. Heimilt er þó að leggja aðstöðugjald á þær stofnanir, sem um ræðir í 10. gr. c-lið.

37. gr.

Aðstöðugjald skal miða við rekstrarútgjöld næstliðið almanaksár samkvæmt ákvæðum skattalaga, þar með taldar fyrningar, vöru- og efnisnotkun.

Aldrei skal reikna aðstöðugjald af hærri upphæð en sem nemi brúttótekjum.

Hafi gjaldandi með höndum fjölþættan atvinnurekstur, sem tekur til fleiri en einnar atvinnugreinar, og verðmæti á tilgreindu verði eru flutt milli atvinnugreina, þá skal telja verðmæti, sem þannig er flutt, til brúttótekna hjá þeim þætti atvinnurekstrarins, er af hendi lætur, en til aðstöðugjaldsskyldra rekstrarútgjalda hjá þeim þætti, sem á móti tekur.

Ráðherra getur með reglugerð sett nánari ákvæði um álagningu gjaldsins.

38. gr.

Aðstöðugjald má ekki hærra vera í hverju sveitarfélagi en nemi 65% þess hundraðshluta, sem þar var álagður sem aðstöðugjald á árinu 1971.

39. gr.

Skattstjórar annast álagningu aðstöðugjalds, og skal það álagt í heilum hundruðum króna.

Aðstöðugjald, sem ekki nær kr. 300.00, fellur niður.

Gjalddagi aðstöðugjalds er 1. júlí.

40. gr.

Innheimta má aðstöðugjald hjá gjaldanda í öðru sveitarfélagi en þar, sem hann á lögheimili eða hefur aðalatvinnurekstur sinn, ef:

a. hann rekur þar fiskkaup, fiskverkun eða hefur þar heimilisfasta atvinnustofnun, svo sem útibú, og verður þá ekki lagt aðstöðugjald á hann að því leyti annars staðar;
b. hann er búsettur erlendis og rekur atvinnu hér á landi.

Skylt er gjaldanda að gefa hlutaðeigandi skattstjóra skýrslu um samanlögð útgjöld sín, sbr. 37. gr., vegna starfseminnar, samkvæmt a- og b-lið þessarar greinar, innan loka framtalsfrests, ella áætlar skattstjóri útgjöldin að fenginni umsögn sveitarstjórnar eða nefndar skv. 4. mgr. 28. gr.

41. gr.

Nú hefur sveitarstjórn ákveðið að nota heimild þessa kafla um innheimtu aðstöðugjalds, og skal hún þá tilkynna skattstjóra þá ákvörðun sína og láta honum samtímis í té upplýsingar um, hversu hátt gjald þetta skuli vera, sbr. 38. gr.

Tilkynning til skattstjóra skal send eigi síðar en 15. apríl ár hvert.

42. gr.

Þegar skattstjóri hefur lokið álagningu aðstöðugjalds samkvæmt þessum kafla, semur hann skrá um aðstöðugjöld í hverju sveitarfélagi og sendir hana þegar til sveitarstjórnar, sem innheimtir gjöldin.

Ákvæði 32. gr. laga þessara um gagnkvæma ábyrgð hjóna skulu gilda um innheimtu aðstöðugjalds.

VI. KAFLI
Ýmis ákvæði.

43. gr.

Ef gjöld samkvæmt lögum þessum eru ekki greidd, áður en 2 mánuðir eru liðnir frá gjalddaga, skal greiða sveitarsjóði dráttarvexti af því, sem ógreitt er, 1½% fyrir hvern mánuð eða brot úr mánuði, sem líður þar fram yfir frá gjalddaga, unz gjaldið er greitt.

44. gr.

Gjöld samkvæmt lögum þessum svo og dráttarvexti má taka lögtaki, sbr. lög nr. 29 16. des. 1885.

45. gr.

Heimilt er sveitarstjórn að breyta gjalddögum þeirra gjalda, sem renna eiga í sveitarsjóð, til samræmis við gjalddaga útsvara.

46. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að gera samninga við stjórnir annarra ríkja um gagnkvæmar ívilnanir á útsvörum þeirra erlendra og íslenzkra aðila, sem eftir gildandi útsvarslögum ríkjanna eiga að greiða útsvar af sömu tekjum bæði á Íslandi og í einhverju öðru ríki.

47. gr.

Ráðherra er heimilt að setja nánari ákvæði með reglugerð um framkvæmd laga þessara.

48. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og koma til framkvæmda við álagningu útsvara, aðstöðugjalds og innheimtu fasteignaskatts á árinu 1972. Jafnframt eru úr gildi numin lög nr. 51 10. júní 1964, lög nr. 67 23. des. 1964, lög nr. 67 21. maí 1965, lög nr. 43 6. maí 1966, lög nr. 59 16. apríl 1968 og lög nr. 69 12. maí 1970.

Ákvæði til bráðabirgða.

1. Á árinu 1972 er félagsmálaráðuneytinu heimilt að veita sveitarfélögum sérstakt aukaframlag, ef í ljós kemur, að ákvæði laga þessara reynast þeim óhagstæðari en lög nr. 51/1964. Slíkt framlag skal þó aðeins veita, ef hlutaðeigandi sveitarfélag innheimtir fasteignaskatt með fullu álagi, sbr. 3. mgr. 3. gr., leggur á fullt útsvar samkv. 25. gr. og fullt aðstöðugjald samkvæmt ákvæðum 38. gr.

Heimilt er að endurgreiða Jöfnunarsjóði úr ríkissjóði framlög, sem veitt eru samkvæmt þessu ákvæði.

2. Gjalddagi fasteignaskatts á árinu 1972 skal vera 15. maí, sbr. þó 4. gr. i. f. Hafi sveitarstjórn þá innheimt fasteignaskatt, skv. lögum nr. 51/1964, skal endurgreiða gjaldendum það, sem ofgreitt kann að vera.

3. Fjármálaráðherra er heimilt að ákveða breytingu á hinu nýja fasteignamati til samræmis við verðlag í árslok 1971.

Gjört í Reykjavík, 22. marz 1972.

Kristján Eldjárn.
(L. S.)

Hannibal Valdimarsson.

13. marz 1972. Nr. 9.

LÖG

um heimild fyrir ríkisstjórnina til að selja Brekkuborg í Breiðdalshreppi og Þorsteinsstaði í Sauðaneshreppi.

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Breiðdalshreppi jörðina Brekkuborg í Breiðdalshreppi í Suður-Múlasýslu. Verð jarðarinnar fer eftir samkomulagi, ef það næst. Náist ekki samkomulag um kaupverð, skal það ákveðið að mati dómkvaddra manna.

Breiðdalshreppi er óheimilt að selja öðrum en ríkissjóði jörðina eða hluta af henni eða hlunnindi, sem henni fylgja.

2. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að selja Marinó Jóhannssyni og Kristbirni Jóhannssyni, Tunguseli, Sauðaneshreppi, jörðina Þorsteinsstaði í sama hreppi. Verð jarðarinnar fer eftir samkomulagi, ef það næst. Náist ekki samkomulag um kaupverð, skal það ákveðið að mati dómkvaddra manna.

Kaupendum er óheimilt að selja öðrum en ríkissjóði jörðina eða hluta af henni eða hlunnindi, sem henni fylgja.

3. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 13. marz 1972.

Kristján Eldjárn.
(L. S.)

Halldór E. Sigurðsson.